

TIEDOTE 12.1.2024

MITEN MEIDÄN NUOREMME POHJOIS-SAVOSSA VOIVAT KOULUTERVEYSKYSELYN TILASTOJEN MUKAAN

Kouluterveyskysely on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) toteuttama koko maan kattava väestötutkimus, jolla kerätään tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saannista ja palveluista. Tutkimus toteutetaan joka toinen vuosi ja vastaajina ovat 4. ja 5. luokan oppilaat, 8. ja 9. luokan oppilaat sekä lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijat ja ammatillisen oppilaitoksen alle 21-vuotiaat 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Pohjois-Savon aineiston kattavuus oli 78% (4104 hlöä) 4. ja 5. luokan, 72% (3656 hlöä) 8. ja 9. luokan, 72% (1878) lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden ja 36% (1167) ammatillisten opiskelijoiden osalta.

Pohjois-Savossa yläkoululaiset kokevat terveystarkastukset laadukkaammaksi kuin koko maassa. Aikaisempaan kyselyyn verrattuna viiden huolestuttavimman tuloksen joukkoon nousee se, että lukiolaiset kokevat, että eivät pääse lääkärin, koulukuraattorin, terveydenhoitajan tai koulupsykologin vastaanotolle.

Nuoret liikkuvat aikaisempaa enemmän, mutta kasviksia, hedelmiä ja marjoja syö päivittäin vain joka kymmenes. Moni nuori ei koe painoan sopivaksi ja syömishäiriöriskissä on yläkoululaisista ja lukiolaisista yli viidennes. Meillä on siis edelleen tehtävää, jotta nuorillemme vahvistuisi terve ja hyvinvointia edistävä ruoka- ja kehosuhde.

Hampaita harjataan hieman aiempaa paremmin, lukiolaiset ovat siinä hyvänä esimerkkinä muille. Mutta edelleen suuri osa lapsista ja nuorista harjaa hampaansa harvemmin kuin kahdesti päivässä.

Nuorten kokema seksuaalinen ahdistelu on edelleen yleistä ja lisääntynyt 4.–5.luokkalaisten kokemana. Jopa viidennes yläkoululaisista on ilmoittanut jättäneensä käyttämättä ehkäisyä viimeisimmässä yhdynnässä. Nuorten on mahdollista hyödyntää maksutonta ehkäisyä, joten toivottavasti ehkäisyn käyttämättä jättäminen on jatkossa harvinaisempaa.

Viikoittain kiusaamista kokee lähes joka kymmenes alakoululainen lapsi. Kiusaamiseen puuttuminen ja kiusaamisesta avoin keskustelu on tärkeää, sillä kiusaaminen on yksi tärkeimmistä mielenterveyshäiriöiden riskitekijöistä. Alakoululaisten henkisen ja fyysisen väkivallan kokemus vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten toimesta on lisääntynyt.

Nuorten raittius on lisääntynyt ja uudet nikotiinituotteet valtaavat alaa. Huumeita on nuorten helppo saada, mutta esimerkiksi kannabiskokeilut ovat vähentyneet. Huolestuttavaa on, että lähes puolet nuorista ilmoittaa saavansa päihteitä perhepiiristä. Nuoret kokevat haasteita rajoittaa netin käyttöä ja tarvitsevat aikuisten tukea rajojen asettamiseen.

Positiivinen mielenterveyden kokemus laskee siirryttäessä yläkouluun. Jopa viidennes yläkoululaisista kokee ahdistusta ja neljännes masennusta.

Lisätietoja:

Säde Rytönen, vs. HYTE- ja osallisuuspäällikkö,
sade.rytkonen@pshyvinvointialue.fi, p. 0447176370

Marika Lähti, hyvinvointikoordinaattori, marika.latti@pshyvinvointialue.fi, p. 040 809 2873

Helena Törmi, hyvinvointikoordinaattori, helena.tormi@pshyvinvointialue.fi, p. 044 717 6878

Merja Kaija, vs. hyvinvointikoordinaattori, merja.kaija@pshyvinvointialue.fi, p. 044 461 0488

Lähteet:

HYTE tiimin blogi: Miten meidän nuoremme Pohjois-Savossa voivat kouluterveyskyselyn tilastojen mukaan: [Blogit - HYTE - Pohjois-Savo \(pshyvinvointialue.fi\)](https://blogit-hyte-pohjois-savo.pshyvinvointialue.fi)

Kouluterveyskyselyn tilastoja koottuna: [Suunta - HYTE - Pohjois-Savo \(pshyvinvointialue.fi\)](https://suunta-hyte-pohjois-savo.pshyvinvointialue.fi) -> Tilastoja

Kouluterveyskysely (THL) [Kouluterveyskysely - THL](https://kouluterveyskysely.thl.fi)

Tilastoraportti 48/2023, THL. Lasten ja nuorten hyvinvointi – Kouluterveyskysely 2023. [Lasten ja nuorten hyvinvointi – Kouluterveyskysely 2023 \(julkari.fi\)](https://lasten-ja-nuorten-hyvinvointi-thl.fi)